

11.	ПРЕПОРУКА	Укинути законску обавезу послодавца да донесе акт о процени ризика у писменој форми, за сва радна места у радној околини
	регулаторно тело (надлежно за спровођење)	Министарство рада и социјалне политике
	пропис који треба изменити	Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, број 101/2005)
	начин спровођења	Подношење Влади нацрта закона о изменама Закона о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, број 101/2005), којим ће се брисати одредба која прописује обавезу послодавца да донесе акт о процени ризика у писменој форми, за сва радна места у радној околини
	рок за спровођење	15.01.2010. године
	нацрт прописа чије усвајање треба да предложи регулаторно тело	<p align="center">ЗАКОН О ИЗМЕНАМА ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ</p> <p align="center">Члан 1.</p> <p align="center">У Закону о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, број 101/2005) у члану 37. став 3. иза речи: „овог члана“ додаје се запета и речи: „и доноси акте из чл. 13. и 14. овог закона“</p> <p align="center">Члан 2.</p> <p align="center">Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“.</p>
	Подносилац иницијативе	Анонимни предлагач
<p align="center">ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕПОРУКЕ</p> <p align="center">КРАТАК ОПИС ПРОБЛЕМА</p> <p>Законска обавеза израде акта о процени ризика и обавеза уређења општим актом или уговором о раду права, обавеза и одговорности у области безбедности и здравља на раду, је сувишна када се ради о 200.000 микро привредних субјеката, са до десет запослених, у делатностима трговине, угоститељства и туризма, занатских и личних услуга, финансијско-техничких и пословних услуга, образовања, науке и информација, здравствене и социјалне заштите и у стамбено-комуналним делатностима.</p> <p>Поступање у пракси по тој обавези се свело на пуки формализам, па је обавеза искључиво извор трошкова микро привредним субјектима за услуге које пружају адвокатске канцеларије у изради поменутих аката. Права радника се генерално штите Законом, тако да поступање послодавца по овој обавези нема никакав утицај на права радника у области безбедности и здравља на раду.</p>		

ПОЗИТИВНИ ЕФЕКТИ - УШТЕДЕ

Ако се прихвати ова препорука, привредници у Србији ће на републичком нивоу остварити уштеду од најмање 240.000.000,00 дин. или око 2,5 мил. евра.

ДЕТАЉАН ОПИС ПРОБЛЕМА

Закон о безбедности и здрављу на раду („Сл. гласник РС“, број 101/2005) у члану 13. прописује да је послодавац дужан да донесе акт о процени ризика у писменој форми, за сва радна места у радној околини, док члан 14. прописује да је дужан да општим актом, односно колективним уговором, утврди права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду, с тим што ако има до десет запослених то може чинити и уговором о раду. Чланом 69. став 3. Закона прописана је висока новчана казну од 800.000-1.000.000. динара, за послодавца који не поступи у складу са наведеним обавезама.

Члан 37. став 3. Закона, прописује да: „Послове безбедности и здравља на раду послодавац може да обавља сам у делатностима трговине, угоститељства и туризма, занатских и личних услуга, финансијско-техничких и пословних услуга, образовања, науке и информација, здравствене и социјалне заштите и у стамбено-комуналним делатностима, ако има до десет запослених и није дужан да има положен стручни испит из става 2. овог члана.“

Дакле, сам Закон прави разлику између привредних субјеката наведених у члану 37. став 3. Закона и осталих привредних субјеката, код којих је због врсте делатности неопходно обезбедити систематичну примену свих неопходних мера из области заштите безбедности и здравља на раду.

У пракси, привредни субјекти који спадају у категорију дефинисану чланом 37. став 3. Закона, обавезу из чл. 13. и 14. Закона свде на израду типских аката, без упуштања у суштину, па се ова обавеза свела на пуки формализам. Због захтева форме, они су принуђени да се за израду ових аката обраћају адвокатским канцеларијама, које их израђују користећи типски модел. У смислу наведеног, ова обавеза привредним субјектима ствара неоправдане трошкове, јер практично нема никаквог утицаја на остварење права радника на безбедност и здравље на радном месту.

Са друге стране, привредном субјекту прети висока казна ако учини пропуст у изради наведених акта и нпр. пропусти да процени ризик за радно место секретарице или дипл. правника, који обављају канцеларијске послове, па је ризик од повреде на раду или болести у вези са радом минималан.

Према статистичким подацима за 2007. годину, у Србији су најбројнија микро предузећа са до десет запослених и има их 283.640 (95,6% од укупног броја привредних субјеката). Имајући у виду овај податак, обавезе из чл. 13. и 14. Закона праве непотребне трошкове за преко 200.000 привредних субјеката.

КАЛКУЛАЦИЈА УШТЕДА

У Агенцији за привредне регистре је регистровано укупно 94.063 привредних субјеката (1.608 великих п.с, 3.976 средњих п.с. и 88.479 малих п.с.) и 312.148 предузетника. По овим подацима у Србији има 406.211 малих привредних

субјеката.

Према статистичким подацима за 2007. годину, у Србији су најбројнија микро предузећа са до десет запослених, на које би се односила препорука из овог решења (2007. године их је било 283.640, или 95,6% од укупног броја привредних субјеката). Извор података о броју микро предузећа у Србији за 2007. годину: Републички завод за развој у Извештају о малим и средњим предузећима за 2007. годину.

Иако су наведени подаци контрадикторни, процењујемо да најмање 200.000 привредних субјеката спада у категорију из члана 37. став 3. Закона, па би усвајањем ове препоруке уштедело трошкове које имају у поступку израде акта о процени ризика.

По адвокатској тарифи накнада за ову услугу износи 6.000,00 динара, али се у пракси наплаћују далеко више накнаде. Провером висине накнаде коју наплаћују адвокатске канцеларије за израду акта о процени ризика, добијени су подаци да се за ту услугу наплаћује износ од 4.000,00 до 25.000,00 динара, по једном акту.

У пракси привредни субјекти отварају нова радна места и мењају опис радних задатака, а инспекције мењају тумачење прописа, па се изт тог разлога јавља потреба да привредни субјекти бар једном у пет година усклађују ова акта са новонасталом ситуацијом.

По наведеним подацима укупан неоправдан трошак привреде по овом основу на годишњем нивоу износи најмање 240.000.000,00 дин. или око 2,5 мил. евра.

Додатни је трошак што уговором о раду треба да регулишу права, обавезе и одговорности у области безбедности и здравља на раду, водећи рачуна о специфичности конкретног радног места, што значи да не могу употребљавати формуларни уговор о раду. По овом основу се трошак привреде на годишњем нивоу по основу прописане обавезе бар дуплира.

ОБАВЕЗА ИЗРАДЕ АКТА О ПРОЦЕНИ РИЗИКА	
укупан трошак појединачне обавезе (у дин)	6.000,00
учесталост појединачне обавезе по привредном субјекту на годишњем нивоу	1/5
број обвезника	200.000
укупан трошак привреде на годишњем нивоу (у дин.)	240.000.000,00

ПРЕГЛЕД ОДРЕДБИ ЗАКОНА О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ
ЧИЈЕ СЕ ИЗМЕНЕ ПРЕДЛАЖУ

Члан 37.

Послодавац је дужан да организује послове за безбедност и здравље на раду.

Послове безбедности и здравља на раду може да обавља лице које има положен стручни испит у складу са овим законом.

Послове безбедности и здравља на раду послодавац може да обавља сам у делатностима трговине, угоститељства и туризма, занатских и личних услуга, финансијско-техничких и пословних услуга, образовања, науке и информација, здравствене и социјалне заштите и у стамбено-комуналним делатностима, ако има до десет запослених и није дужан да има положен стручни испит из става 2. овог члана, И ДОНОСИ АКТЕ ИЗ ЧЛ. 13. И 14. ОВОГ ЗАКОНА.

За обављање послова безбедности и здравља на раду послодавац може да одреди једног или више од својих запослених или да ангажује правно лице, односно предузетника који имају лиценцу (у даљем тексту: лице за безбедност и здравље на раду).

Послодавац одлучује о начину организовања послова за безбедност и здравље на раду у зависности од:

- 1) технолошког процеса,
- 2) организације, природе и обима процеса рада,
- 3) броја запослених који учествују у процесу рада,
- 4) броја радних смена,
- 5) процењених ризика,
- 6) броја локацијски одвојених јединица,
- 7) врсте делатности.